

Krav 1
MELLOMOPPGJØRET
I STATEN

1. MAI 2015

Fra hovedsammenslutningen
YS Stat

Mandag 20. april 2015 kl. 10.00

Innledning

Frontfagsmodellen, som innebærer at den konkurranseutsatte industrien forhandler først og legger rammene for de seinere oppgjørene, er en av bærebjelkene i den norske modellen.

Dette sikrer en forsvarlig lønnsvekst. YS Stat legger til grunn at alle grupper og aktører støtter opp om modellen. Skal frontfagsmodellen fungere og ha legitimitet, forutsetter det at ansatte i stat og kommune sikres en lønnsvekst over tid på nivå med oppjøret for frontfaget.

Til tross for noe lavere vekst i norsk økonomi, skapes det verdier – enten arbeidet foregår i offentlig eller privat sektor. Offentlig sektor er avgjørende for den samlede verdiskapningen i økonomien og privat sektors evne til å være konkurransedyktig. En solid kunnskapsbasert og omstillingsdyktig offentlig sektor som leverer tjenester av god kvalitet er et viktig konkurransefortrinn for norsk næringsliv. Staten er en kunnskapsbedrift som konkurrerer med andre sektorer i norsk yrkesliv om kompetent og kvalifisert arbeidskraft. Staten er avhengig av arbeidskraft med høy kompetanse, det være seg relevant real-, og/eller formalkompetanse

Det er viktig at staten kan tilby sine ansatte konkurransedyktige lønns- og arbeidsvilkår.

Regjeringen har i statsbudsjettet valgt å øke påslaget til normrenten som Statens pensjonskasse benytter ved beregning av renten for huslån. Renteøkningen er iverksatt fra 1. mars 2015 og har resultert i at renten på lån i SPK nå til dels er vesentlig høyere enn den renten man kan oppnå i det private lånemarkedet.

YS Stat er bekymret over at fjerningen av elementer i den samlede kompensasjonspakken vil gjøre Staten mindre attraktiv som arbeidsgiver for de som pr i dag er i Statens tjeneste, samt gjøre det vanskeligere å rekruttere den arbeidskraften man trenger i fremtiden.

Denne utviklingen i negativ retning av statsansattes lønns- og arbeidsvilkår finner YS Stat svært uheldig.

I staten har avstanden lønnsmessig mellom kvinner og menn blitt redusert de siste årene og for YS Stat er det viktig å ikke forringe denne utviklingen.

Andreårs regulering

Årets oppgjør er et mellomoppgjør hvor det kun forhandles om økonomi, og det vises til HTA pkt. 1.4.4 – Reguleringsbestemmelse for 2. avtaleår:

- a) Før utløpet av 1. avtaleår skal det opptas forhandlinger mellom staten og hovedsammenslutningene om eventuelle lønnsreguleringer for 2. avtaleår.*
- b) Partene er enige om at forhandlingene skal føres på grunnlag av den alminnelige økonomiske situasjon på forhandlingstidspunktet og utsiktene for 2. avtaleår. Den nominelle lønnsutviklingen for tilsatte i det statlige tariffområdet skal vurderes i forhold til arbeidslivet forøvrig.*
- c) Hvis partene ikke blir enige ved forhandlinger, kan partene si opp hovedtariffavtalen innen 14 dager etter at forhandlingene er avsluttet og med 14 dagers varsel – med utløp tidligst 1. mai 2015.*

Reflektererklausul

Videre vises det til følgende protokolltilførsel til Riksmeklerens møtebok av 26. mai 2014:

«I Holden III-utvalgets rapport (side 156) uttales det:

"Usikkerheten om hva som er et troverdig anslag for den samlede årslønnsveksten i industrien vil variere. Det er viktig at partene i påfølgende oppgjør ikke lar usikkerhet og uenighet om anslaget slå ut i en arbeidskonflikt. Ved uenighet om et slikt anslag, er det mulig å avtale at man tar hensyn til et feilaktig anslag i forhandlingene i de påfølgende årene. En mer formalisert etterreguleringsordning vil imidlertid kunne vanskeliggjøre tilpasninger ved endringer i realøkonomiske forhold. Frontfagsmodellen innebærer at lønnsveksten over tid skal være om lag den samme i ulike forhandlingsområder, og utvalget mener historien gir grunn til å ha tillitt til dette. "

På denne bakgrunn vil partene i forkant av oppjøret i 2015 gå gjennom tallmateriale som presenteres i Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene.

Gjennomgangen skal foretas av Statistikk og beregningsutvalget i staten når rapporten «Grunnlaget for inntektsoppgjørene 2015» fra det Tekniske beregningsgrunnlaget foreligger. Gjennomgangen skal inngå i grunnlagsmaterialet for mellomoppgjøret 2015 og reflekteres i de tillegg som gis fra 1. mai 2015»

Med utgangspunkt i endelig rapport fra Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene konstateres (utdrag):

" Tabell 1.1 viser at veksten i gjennomsnittlig årslønn fra 2013 til 2014 er beregnet til 3,0 prosent for industriarbeidere og til 3,2 prosent for industrifunksjonærer i NHO-bedrifter. Endringer i uregelmessige tillegg trakk lønnsveksten ned for industriarbeidere og opp for industrifunksjonærer. Lønnsveksten for alle ansatte i industrien i NHO-bedrifter ble i gjennomsnitt 3,3 prosent."

Lønnsutviklingen for ansatte i staten fra 2013 til 2014 er beregnet til 3,4 prosent på årsbasis.

På bakgrunn av ovennevnte tallstørrelser slår utvalget fast at årslønnsveksten fra 2013 til 2014 for arbeidere og funksjonærer i industrien , målt som industri i alt (i NHO-bedrifter) er 0,1 prosentpoeng lavere på årsbasis enn i det statlige tariffområdet.

Tabell 1.1 Årslønnsvekst fra året før i prosent for noen store forhandlingsområder. Per årsverk

	NHO-bedrifter i industrien				Kommuneansatte				Spekter-bedrifter			
	Industri i alt	Industri-arbeidere	Industri-funksjonærer	Virke-bedrifter i varehandel ¹	Finans-tjenester ²	Offentlig forvaltning ³	Statsansatte ⁴	Kommuneansatte i alt ⁵	Undervisnings-personell ⁶	Øvrige ansatte	Helsefore-takene ⁸	Øvrige bedrifter
2005	4,0	3,4	4,3	3,9	7,7	3,4	3,4	3,4	3,0	3,6	3,3	3,6
2006	4,3	3,6	4,6	4,2	5,6	4,0	4,5	3,9	2,6	4,5	3,7	4,8
2007	5,3	5,5	5,7	5,0	5,2	4,9	5,1	4,8	3,6	5,3	4,9	5,3
2008	6,1	5,7	6,3	4,4	9,2	6,7	6,7	6,7	5,7	7,1	6,5	6,2
2009	4,2 ⁹	3,9 ⁹	4,5 ⁹	1,8 ⁹	0,4 ⁹	4,6	4,4	4,6	4,4	4,7	5,1	4,0
2010	4,1	3,6	4,3	3,6	5,9	3,7	4,5	3,7	3,6	3,7	3,5	3,5
2011	4,6	4,4	4,7	3,6	4,9	4,2	4,2	4,3	4,3	4,3	4,0	4,1
2012	4,2	4,1	4,1	3,3	3,0	4,0	4,1	4,1	4,0	4,1	3,7	4,2
2013	3,9	3,5	4,3	4,0	6,7	3,7	3,5	3,7	3,2	3,9	3,8	3,6
2014	3,3	3,0	3,2	3,5	2,9	3,3	3,4	3,2 ⁷	2,3 ⁷	3,7 ⁷	3,4	3,3
2004-2009	26,3	24,1	28,1	20,8	31,2	25,9	26,5	25,7	20,8	27,8	25,8	26,3
Gj. sn. per år	4,8	4,4	5,1	3,9	5,6	4,7	4,8	4,7	3,9	5,0	4,7	4,8
2009-2014	21,8	20,0	22,4	19,3	25,6	20,4	21,3	20,5	18,6	21,3	19,8	20,1
Gj. sn. per år	4,0	3,7	4,1	3,6	4,7	3,8	3,9	3,8	3,5	3,9	3,7	3,7
Årslønn 2014, per årsverk		449 700	669 500	-	-	486 400	524 300	462 000	507 200	447 800	523 900	492 100
Årslønn 2014, heltidsansatte	-	-	-	457 700	659 300	-	-	-	-	-	-	-
Antall årsverk 2014	172 000	91 500	80 500	84 000 ¹⁰	30 700 ¹⁰	615 200	142 200	374 300	88 800	285 500	98 700	46 500

Ser man perioden 2004-2014 under ett viser tallene at lønnsutviklingen for industrien og staten har utviklet seg noe ulikt. Dette kommer tydelig frem om man skiller perioden slik TBU har gjort i tabellen ovenfor.

For perioden 2004 – 2009 viser tallene fra TBU en lønnsvekst på 26,3 prosent for industrien, og 26,5 prosent for staten. Tallene viser dessuten at i denne perioden var det en stor grad av samsvar mellom den årlige lønnsveksten i industrien og staten.

For perioden 2009 – 2014 viser tilsvarende tall en lønnsvekst på 21,8 prosent for industrien i alt, og 21,3 prosent for staten. Derimot viser tallene for denne perioden at det kun er ett år at den årlige lønnsveksten har vært større i staten enn industrien. Industrien har hatt større lønnsvekst enn staten i fire av de fem siste årene. Industrien har følgelig hatt en bedrelønnsutvikling som YS stat mener må kompenseres i mellomoppgjøret 2015

Økonomi

YS Stat mener at den økonomiske situasjonen, det historiske etterslepet i forhold til industrien og den forventede lønns- og prisutviklingen, gir rom for lønnsvekst for de statsansatte utover det som er gitt i industrien gjennom frontfagsoppgjøret.

YS Stat tar forbehold om nye og endrede krav under forhandlingene.